

ว่าด้วย Verb “sein” หรือ “Be”

กริยาหนึ่งซึ่งถือว่าเป็นพื้นฐานในแทบทุกภาษาคือ verb “sein” หรือ “be” ในภาษาอังกฤษเรามักคุ้นเคยกับการแปลเป็นไทยว่า “เป็น อยู่ คือ” แต่เราไม่ค่อยสังเกตการใช้ ในการสอนภาษาไทย “sein” และ “be” ผู้เขียนจะเทียบกับกริยา “เป็น คือ ใช” แยกคำ “อยู่” ออกเป็นเป็นกริยาบอกสถานที่ (location verb)

ในภาษาไทย กริยา 3 ตัวนี้ ต้องใช้กับคำนาม เพื่อบอก สภาพ สถานะ โดยมีวิธีใช้ชัดเจน คำ “เป็น” ใช้บอกสภาพ สถานะ ทั่วไป ไม่แปลกใหม่ เช่น

- เขาเป็นทหาร
- น้องเป็นไซ้

คำ “คือ” ใช “แนะนำ” สิ่งใหม่ แก่คนที่ไม่เคยรู้ เช่น

- GEMINI คือ APP AI
- หมก คือ วิธีการทำอาหารอย่างหนึ่ง

“ใช” มีความหมายเดียวกับ “เป็น” และใช้ในการยืนยัน หรือ มีความคาดหวังมั่นใจ เช่น

- “ใช คุณสุดาไหม ค่ะ” การใช้ “ใช” ในคำถามนี้ แสดงว่าผู้พูดต้องมีข้อมูลบางอย่างที่เชื่อว่าคนๆ นั้น คือ สุดา
- “นี่ไม่ใช่ สารส้มนะ มันคือ น้ำตาลกรวด ส่วนก้อนนี้ ใช สารส้ม”

คำพูดนี้ ทำให้เราเดาได้ว่า คนหนึ่งเข้าใจผิดว่าก้อนใสๆ นั้นคือ สารส้ม ผู้พูดบอก “ไม่ใช่” เพื่อยืนยันว่าเข้าใจผิด และแนะนำว่า “คือ” น้ำตาลกรวด ทั้งยืนยันว่า อีกก้อน “ใช” สารส้ม

ในการใช้ปฏิเสธ น่าสนใจอย่างมาก คำ “คือ” จะไม่ใช่ปฏิเสธเลย ส่วนคำ “ไม่เป็น” ใชบ้าง และคำ “ไม่ใช่” ใชมากที่สุด

A: “เป็นไซ้ไหม”

B: “ไม่เป็น”

ในการถาม “สถานะ” ใช้ “ไม่เป็น” ได้ ในตัวอย่างข้างต้น A ถามสถานะร่างกาย ความเจ็บป่วย B จึงตอบว่า “ไม่เป็น”

A: “อาหารเป็นพิษแน่ๆ ท้องเสียอย่างนี้”

B: “ไม่ใช่ ฉันกินยาถ่าย”

คำ “ไม่ใช่” ไม่ใช้ปฏิเสธสถานะ แต่ใช้ “แก้” ความเข้าใจผิด ในตัวอย่างข้างต้น B ต้องการแก้ไขความเข้าใจผิดของ A

โดยสรุป คำ “เป็น คือ ใช่” มีความหมายร่วมกัน ใช้บอก สภาพและสถานะ ของคน สัตว์ สิ่งของ แต่มีวิธีใช้ต่างกัน ในการปฏิเสธด้วยคำ “ไม่” จะใช้ “ไม่เป็น” และ “ไม่ใช่” เท่านั้น